

Arme syndere

//

//]]]]> //]]>

«Hvordan skal det gå med oss, arme syndere, Lars?» Slik brukte farmora mi å spørre, rett ut i luften på kjøkkenet, mens hun putlet med melkesuppe og fiskemat til middags.

Farmor hadde neppe lest Dantes guddommelige komedie. Men i Studio Sokrates prøver vi oss denne uken.

Lars Nilsen er programleder i Studio Sokrates og skriver om sine kommende programmer og filosofiske undringer på Salongen.

Dante hadde det klart

Farmors retoriske spørsmål om hvordan det går med oss arme syndere, omtaler han med imponerende detaljrikdom, uten å hoppe over et eneste «tjyvstykke» som farmor ville ha sagt.

Hun ville forresten ha blitt oppmuntret av Dante, for det er ikke alle synder som sender synderen lukt til helsike. Siden vi alle er mennesker, og siden det er menneskelig å gjøre feil, så minner Dante oss om at de [venielle syndene](#), småting, som for eksempel at det hendte jeg knabbet noen kokosmakroner fra farmor sine kakebokser før jul – det er sånt jeg kan snakke med presten i kirka om. Og få tilgivelse.

Men da må jeg selvfølgelig gå i kirka på søndagene. (Det gjorde jeg ikke. Dirre-dirre! Ulp-ulp!)

Inferno, Purgatorio og Paradiso

Filosof Elin Svenneby forteller om Dantes guddommelige komedie i Studio Sokrates 13. november:

Det finnes tre dødsrikker: Inferno, eller helvetet, der de som ikke angrer sine synder havner; Purgatorio eller skjærsilden, der de som angrer lærer å leve sammen med andre og der alle vil komme seg videre til Paradiso. De blir santi, eller hellige.

Hvert enkelt individ har en plass som venter på seg. Det er ni ulike nivåer i Inferno, og det blir verre og verre og kaldere og kaldere jo lenger inn en kommer. Helt innerst sitter Den onde selv, fastfrosset i isen og flakser og sender iskulde utover. Derfor er «det varmeste stedet» i helvetet altså det ytterste og minst kalde.

Arme syndere

Dante Alighieri var nok opptatt av å lære oss «arme syndere» å tenke oss om, å prøve å vurdere konsekvensene av våre egne impulser og vårt begjær før vi setter i gang. Dantes Inferno er jo befolket av syndere som ikke innser at de har gjort noe galt. De er stivnet i troen på at «omstendighetene» eller «de andre» er skyld i at de har havnet der.

Et godt eksempel er Adolf Hitlers siste tanker i bunkersen i april 1945. Det tyske folk hadde ikke fortjent en leder som ham, sa han. Folket var ikke i stand til å innfri det store prosjektet som han, Der Führer, hadde startet. Nå kunne det tyske folk takke seg selv. Pang.

Synderne i Dantes Inferno er fanget i sine egne synder. Og synden er deres «blinde flekk». De begriper ikke hvorfor de har havnet i Inferno og plages av sine egne erindringer, skriver Trond Berg Eriksen i [Reisen gjennom helvete, Dantes Inferno](#) (Universitetsforlaget 1993, s. 57).

Anger og bot

Anger og bot er nok Dantes didaktiske «tricks». Berg Eriksen: «Dante har åpenbart en idé om at hans fremstilling av dødsrikene skal virke tilbake på de ennå levende og lure dem til anger og bot» (s. 57) Dante vil stemme oss til botferdighet.

Kanskje var det dét farmor siktet til i sin retorikk over melkesuppa?

Interessert i å høre radioversjonen av Studio Sokrates om arme syndere? Her er den: [Studio Sokrates – Arme syndere](#)